

ARKIWA LITERACKI

COMIESIĘCZNY DODATEK „WIADOMOŚCI LEGNICKICH”

Nr 6 (30) Rok III

Lipiec 1961 r

Anna Zawadzka

Odlewy gipsowe

MOJE nazwisko zaczyna się na Jot. Na liście byłam jednak ostatnią — po Zackiej i Baŝce Zbrucie. Wychowawczy przepisując na początku roku dziennik przeoczyła mnie i pomyłka wysłała przy sprawdzaniu obecności „Zdaje się, że bardzo ułatwiłam Ci sytuację przy wszelkich powtórkach” — zażartowała, śmiejąc się, jak z najlepszym dowcipu. Ja też się śmiałam, razem z całą klasą, i wszyscy śmieiliśmy się trochę za głośno. Nie miałam zresztą powodu do zbyt wielkiego lęku

przed powtórkami. Nawet zbliżającej się matury obawiałam się wcalem rozsądnych granicach — zawsze byłam przygotowana dostatecznie. Właśnie tak: nie bardzo dobrze, nawet dobre stopnie z zasady dostawałam ubezpieczone minusem, ale niedostateczne — nigdy. To stało się moją ambicją. Innych ambicji nie miałam.

Ostatnie miejsce w dzienniku bardzo natomiast przydało się na jednej z lekcji wychowawczych. Pani Szacka przyniosła jakiś tajemnicowy kwestionariusz, przez kwadrans próbowała coś z niego zrozumieć, potem powiedziała, że musi zaraz tam wpisać, co mamy zamiar robić po maturze. W klasie aż się zrobiło gęsto od krzyżujących się gorączkowych szepceniach.

— A Ty gdzie idziesz? —

— Niespodziewanie zwróciła się do mnie siedząca obok Jolka. Miłe zaskoczona, powiedziałam przedkoko:

— Wiesz, jeszcze nie miałam czasu zastanawiać się nad tym, co będzie „potem”. Tyle roboty z matką, o fizyce — lepiej nie mówić, a w polskim, no wiesz, gwiazdą nie jestem. Mamie też staram się pomagać w robocie odlewów gipsowych szopek dla CPLA, bo trzeba wykorzystać sezon. Zresztą ja to lubię. Rozrobić gips, naplnić formę, poczekać, wyjąć — i od początku. Spokojna praca i bez niespodzianek. Nie zdążyłam więc jeszcze...

Przerwałam widząc, że Jolka wcale mnie nie słucha. Aż się położyła na ławce, tak chciałam wiedzieć, o czym mówi Taczwiński z Michalczyciem. Co to, ciętawego? Wiadomo, że obaj idą na medycynę i że się dostaną? Papa Michalczyk jest jakaś szyszką w Ministerstwie Zdrowia, a Taczwiński ołśni komisję swoją wiedzą, więc po co mu plecy?

Gwar zrobił się tak niemożliwy, że przeroli cięliwość nawet pani Szackiel.

— Słuchajcie moi drodzy, w ten sposób nie skończymy nigdy. Korzliszka, gdzie się wybieracie?
— Do Urzędu Stanu Cywilnego

— podpowiedział głośnym szepceniem ktoś dowcipny. Wszyscy wybuchnęli śmiechem, a Iŝka Kozielska zrobiła się aż po szyję czerwona i jeszcze ładniejsza niż zwykle. Pewno, taka długo nie będzie czekała na zmianę nazwiska. Nie wiadomo dlaczego, właśnie wtedy musiałam sobie przypomnieć własną krzywą łopałkę. Co ma łopałka do decyzji pomaturalnej? Trzeba coś wreszcie wymyślić, bo nazwisk stopniowo ubywa.

— Możesz podać Alce ten „gryps”? — poprosił siedzący z tyłu Witold. Wzięłam od niego złożoną w „niebo — piekło” kartkę z zeszytu i podałam do przodu. Często i w różne strony rozsyłałam takie „grypsy”. Siedziałam w wygodnym, słotkowym miejscu, zasłonięta przed ciekawością nauczyciela kilkunastu rzedami pleców. Chłopcy z lewej wymieniały listy z prawą stroną — dziewczęta, ostatnie ławki informowały przód klasy o wynikach gry w „inteligencję”. Witold Szepliński ciągle posyłał do Alki kartki złożone w „niebo-piekło”. (Piekło malował na zielono, a niebo na czarno. Może dlatego, że był wolnomyślicielem). W tych listach na dodatek musiały być coś bardzo zabawnego, bo Alka aż się dusiła od śmiechu.

A wszystkie prawie listy szły przez moje ręce. Każdy w klasie miał jakieś przezwisko (Witolda na przykład nazwano Apolem) więc ja zostałam ochrzczone „Istosnoszem”. W czasie karnawałowej zabawy zawsze roznosiłam pocztę francuska.

Siedziałam w bardzo dogodnym miejscu. Mogłabym nawet sama pisać takie „grypsy”. To nic trudnego. Raz nawet ułożyłam taki list, do... mniejsza z tym do kogo, ale potem nie wysłałam.

Nie ważne. Gorzej, że pani Szacka dojechała już do „M” i ja ciągle jeszcze nie wiedziałam, co będę robić po maturze.

Jolka też nic mądrego nie umiała wymyślić, a przyjaciółka była na drugim końcu klasy. (Nawet pewno już dawno siedziałby razem, ale Eda była krótkowidzem,

a Jolka panicznie bała się matematyka i pierwszej ławki). Eda już po „egzaminie”. Zresztą, co za problem — od dawna myślała o architekturze i ojciec jest inżynierem — w rodzinie ułożone, że Eda skończy politechnikę.

W końcu Jolka robiąc rozpaczyliwe miny napisała wielkimi literami: „Ratul! Przyjdź! Szacka nie patrzy!” i posłała kartkę w tą stronę.

— Przysuń się trochę — powiedziała do mnie, gdy Eda kując się przebiegła pół klasy i ciężko klapnęła na naszą ławkę. Zrobiło się ciasno, bo Eda była teża, chociaż szalenie sympatyczna. Ja najgorzej wyszłam na tej wizycie, bo siedziałam w środku, ale z początku bardzo się ucieszyłam. Tylko, że one nie zwracały na mnie żadnej uwagi.

— Eda, moja najłocistsza, wymyśli coś przedkoko.

— Ostatecznie możesz powiedzieć, że nie idziesz nigdzie.

— Też pomyśla! Gdzieś przecież będę studiować. Rodzice zaudzieliby ninie swoim „białoolejem”. Zresztą, po ogólniaku — co innego mam do roboty? A te dzisiejsze spisy, mogą być ważne.

— Właśnie, mnie się też wydaje, że to co się powie będzie obojętne, a sama też nie wiem...

Staralam się włączyć do ich rozmowy. Nie słuchały, zajęte własnym kłopotem.

— Może powiesz, że idziesz na rolnictwo? — zastanawiała się za przyjaciółkę Eda. Chciałam ją zapytać, czy nie byłoby dobrze, gdybym również zgłosiła chęć pójścia na rolnictwo — ale jakoś nie zapomniałam. Było coraz dłużej, tylko przez krótką chwilę myślałam, że byłoby przyjemnie siedzieć tak stale: Ja — w środku.

— Weź ten łokieć, — prawie krzyknęłam na Jolkę. Wzruszyła ramionami i odsunęła się o kilka centymetrów. Zrobiło mi się głupio. Chciałam przeprosić, tylko nie wiadomo za co i bić — wszystko i wszystkich.

Jolka podała, że idzie na rolnictwo. Kłopot spadł z głowy i mogły się zająć omawianiem sukien na studniówkę. Miałam ochotę powiedzieć, że gardzę takimi dziecięcinymi zabawami, a sama wybieram się w karnawał na dan sing. Z pewnym bardzo przystojnym znajomym. Tylko nie wiedziałam, czy nie wruszą znowu ramionami. A zresztą, nie wypadałoby potem przyjąć... na studniówkę.

— Nareszcie ostatnia. Co będziesz robić po maturze — pytała bardzo już zmęczona pani Szacka.

Nie wiem skąd mi się to wzięło. Spokojnie wstałam z miejsca i głosem lekko zduszonym, jakby pytanie było czystą formalnością, wyjaśniłam:

— Ja idę na Akademię Sztuk Pięknych — do Warszawy.

Po raz pierwszy wyszyłem patrzyli na mnie. Pod wpływem jakiegoś niedowierzającego spojżenia, dodałam trochę mniej pewnie:

— Moja mama jest plastyczką...

Jolka i Eda trochę się odsunęły, ale tylko dlatego, żeby mi było wygodniej usiąść.

— Dlaczego nic nie mówiłaś? — napadły na mnie. Takie samo pytanie było w „grypsie” — złożonym w „niebo i piekło”.

Nikt w klasie nie wiedział, że po ojcu odziedziczyłam absolutny brak zdolności rysunkowych. O Akademii oczywiście nie ma mowy. Czy to zresztą ważne? Zawzięte myślałam, że przez całe życie będę robić jakieś odlewy gipsowe, do których form stworzy ktoś inny.
A teraz

rys. J. Minkiewicz

Jan Minkiewicz

Z raportem od księcia Józefa

BYŁO samo południe 6 czerwca 1813 roku i skwar zaczynał dopiekać nieźle. Zresztą, co za problem — od dawna myślała o architekturze i ojciec jest inżynierem — w rodzinie ułożone, że Eda skończy politechnikę.

Wysłany do korpusu księcia Poniatowskiego, powraca do sztabu cesarskiego przemierzający Czechy, Saksonię i Śląsk, a Napoleon, którego miał zastać w Dreźnie, ruszył tymczasem zwycięskim marszem aż do Wrocławia. Droga adiutanta nie tylko daleka była i męcząca, ale i niebezpieczna. Jechał krajem, którym tydzień temu zaledwie cofały się rosyjskie i pruskie dywizje, w wielkich lasach przed Bolesławem krążyły bandy maruderów i pruskich partyzantów, czyhających na odosobnione labirynty. Wiecej pistolety podsypane w olstrach, szabla w pogotowiu i cały czas czujność meczacza, wyczerpująca. Dwuokrtnie tylko koń rączy uratował go od wpadnięcia w ręce Prusaków, jego, i co ważniejsza, jego torby z depeszami księcia Józefa. Na depesze te czekał Napoleon, niepewny losów polskiego korpusu, o którym wiedział tyle, że z Krakowa wybierał się na zachód. Czy przepuścił go zdradliwy austriacki sprzymierzeniec? Na te pytania wziął odpowiedź porucznik Grabowski.

Chwilę potem, prostując obolałe członki, stał przed szefem sztabu cesarskiego marszałkiem Bertierem, który szybko przerzucał papier. „En bien, Siukorowski” — tak wymawiał marszałek nazwisko Suchorzewski i tak się zwracał do wszystkich Polaków — możesz iść odpocząć.

Porucznik Grabowski szedł przez rynek, pełen biwakujących żołnierzy, ordynans sztabu prowadził go na kwatery. Mieściła się w jednej

jeżdźca ukazało się w dali miasto występujące znowu zieleni wieżami zamku i kościołów. Porucznik Józef Grabowski zatrzymał na chwilę konia, rozprostował zbolale kości i pomyślał z rozpaczą, że jego droga chyba nigdy się nie skończy, że ta Lignica przed nim to tylko jeszcze jeden etap, krótki odpoczynek i dalsza pogoń za cesarzem. W Bolesławcu mowiono mu, że główna kwatery powinna być we Wrocławiu, to było wczoraj — a dziś gdzie? I leż to już dni jest w drodze, porucznik chyba policzyć nie zdola.

Chwilę potem, prostując obolałe członki, stał przed szefem sztabu cesarskiego marszałkiem Bertierem, który szybko przerzucał papier. „En bien, Siukorowski” — tak wymawiał marszałek nazwisko Suchorzewski i tak się zwracał do wszystkich Polaków — możesz iść odpocząć.

Porucznik Grabowski szedł przez rynek, pełen biwakujących żołnierzy, ordynans sztabu prowadził go na kwatery. Mieściła się w jednej

(Ciąg dalszy na str. 2/4)

Stanisław
Srokowski

Drzewa

drzewa
chodzą z kokardami nad czołem
wysmukłe w talichach
rozowe w uśmiechu
w zielonych rękawiczkach
błądzą wśród parków
niby dziewczyny
spragnione miłości
tulą soczyste piersi
do rudego mchu —
palcami przedzierają
chmury
jakby chciały stamtąd
wyciągnąć garść gwiazd
i rozsypanie po świecie
...drzewa

Bogusław Żurkowski

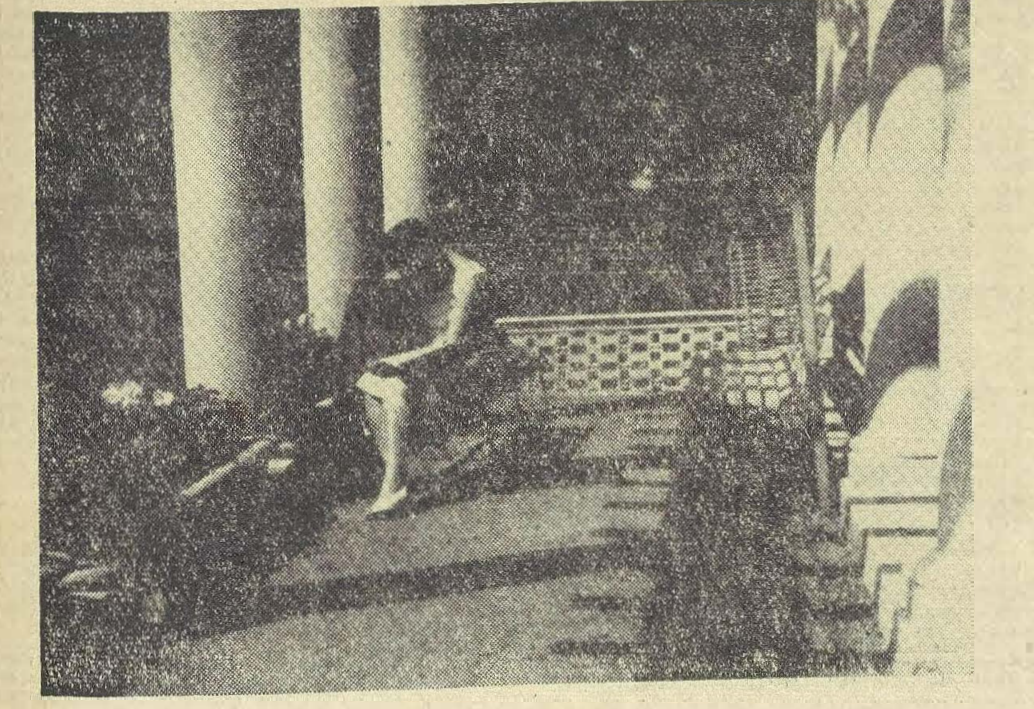
Smutne drzwi

Drzwi smutne, drzwi od jałmużny — otwierane wolno kłosem światła w ogród. Ciągłe wam jestem coś dłużny, ciągle słyszę wasz skrzypanie, wasz pomruk.

Za wami: drzewa okryte zielenią. Tu: żarówka nad stołem — opadanie światła. Drzwi te same jesienią i wiosną, odchodzicie wracacie z wahaniem,

Od dziś — bądźcie mi zawsze otwarte
Od dziś nie płacze, zatraskiwane przez ramie.

1959

„W letnie południe”

KRZYŻÓWKA

10x10 crossword puzzle grid with numbers 1-49.

POZIOMO: 1. niezbędny podczas deszczu, 6. przemówienie uroczyste...

W pionie: 1. przyzwisko, 2. wirnik, 3. nerwowy...

PIONOWO: 1. przyzwisko, 2. wirnik, 3. nerwowy...

Bulgaria - wyda serię znaczków zlotoną z 6 sztuk...

1. czarny wyobraza cietrzewia, 4. st. zolt-zielony...

Pierwsi przewodnicy po Legnicy

W dniu 5 bm. w Oddziale PTTK odbył się egzamin...

A oto lista pierwszych przewodników po Legnicy:

- Krystyna Swarczewicz, Elżbieta Rusinek, Wanda Democyszak...

Czechosłowacja - seria poświęconą teatrykon kółkiewiczom...

Polska - z okazji mających się odbyć w Poznaniu...

Granica do Czechosłowacji - stoi otworem

Dokończenie ze str. 4. goszczą kilka tysięcy turystów. Znajduje się tu 6 hoteli...

dało to, jak przysłowiowy groch z kapustą, ale najważniejsza, iż mogliśmy się zrozumieć.

nię na jedną przepustkę określony jest do 6 dni.

Tyle od autora. Radzę każdemu wybrać się do Czechosłowacji...

LESŁAW MILLER

Autokar, którym pierwsi polscy turyści przyjechali do Czechosłowacji

W bufecie można nabyć widokówki (70 halery plus znaczek pocztowy za 30 halery)...

Po obiedzie zamawiali czarna kawę. Kelnerka nie wie o co chodzi. Czyżby kawy tu nie pili?

Po powrocie z CSSR jeden ze znajomych powiedział mi: „Zadzwość ci, z legitymacją pasową możesz wszędzie jechać”.

Dyrekcja Legnickich Zakładów Gastronomicznych

OGŁASZA ZAPISY do klasy I 3-letniej Zasadniczej Szkoły Zawodowej dla kelnerów.

Dyrekcja Miejskiego Handlu Detalicznego Art. Przem. w Legnicy

Wielką Letnią Sprzedaż Jedwabi w sklepie przy ul. Rosenbergów 23/24

Turyści bardzo szybko nawiązali znajomości

Rosną kadry rolnicze w SPR

Z roku na rok warstwa licząca 5000 Przystosowania Rolniczego i liczba ich uczniów.

wie. Do najlepiej pracujących należą SPR w Twardocicach, Pielgrzymowie i Niedźwiedziach.

Ogłoszenia drobne

- ZGUBIONO legitymację szkolną wydaną przez Zasadniczą Szkołę Przemysłu Spożywczego w Legnicy...

- ZGUBIONO książeczkę ubezpieczeniową wydaną przez Spółdzielnię Inwalidów w Legnicy...

Polecamy bogaty wybór jedwabi krajowych i zagranicznych na sezon letni.

POWSZECHNA SPÓŁDZIELNIA SPOŻYWCÓW W LEGNICY ZAWIADAMIA SWOICH CZŁONKÓW

